

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Ankara; 2014

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ - 1	3
1. ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ.....	3
1.1. Öğrenme.....	3
1.1.1. Tanımı.....	3
1.1.2. Öğrenmenin Özellikleri	4
1.2. Öğrenme Güçlüğü	4
1.2.1. Tanımı.....	4
1.2.2. Sınıflandırma	5
1.2.3. Belirtileri.....	6
1.2.4. Tanı	7
1.2.5. Yaygınlık	8
1.2.6. Nedenleri	8
1.2.7. Özellikleri	9
1.2.8. Eğitimleri.....	10
1.2.9. Önleme.....	11
UYGULAMA FAALİYETLERİ.....	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
ÖĞRENME FAALİYETİ - 2	16
2. ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNE UYGUN ETKİNLİKLER.....	16
2.1. Öğrenme Güçlüğüne Uygun Etkinlikler	16
2.2. Öğrenme Güçlüğüne Uygun Araç- Gereçler.....	19
2.3. Öğrenme Güçlüğüne Uygun Etkinlik Planlama.....	20
UYGULAMA FAALİYETİ	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	25
MODÜL DEĞERLENDİRME	26
CEVAP ANAHTARLARI.....	28
KAYNAKÇA	30

AÇIKLAMALAR

ALAN	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
DAL/MESLEK	Erken Çocuklukta Öğretmen Yardımcılığı-Özel Eğitimde Öğretmen Yardımcılığı
MODÜLÜN ADI	Öğrenme Güçlüğü
MODÜLÜN TANIMI	Öğrenme güçlüğüünün tanıtıldığı öğrenme materyalidir
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Özel Eğitim Modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Öğrenme güçlüğü olanlara yardımcı olmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında öğrenme güçlüğü olanlara yardımcı olabileceksiniz. Amaçlar 1. Uygun ortam sağlandığında öğrenme güçlüğüünü tanıyabileceksiniz. 2. Uygun ortam sağlandığında öğrenme güçlüğü gösterenlerin özelliklerine uygun etkinlik hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Erken çocukluk eğitim kurumları, özel eğitim kurumları, özel ve kamu kurum ve kuruluşları Donanım: Kaynak kitaplar, konuyla ilgili makaleler, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afiş, broşür, dergiler, uyarıcı pano, , CD, VCD, televizyon.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz. Öğretmen tarafından modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanacaktır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci;

Eğitim ve öğretim süreci içerisinde bazı çocuklar birtakım sıkıntı ve zorluk yaşamakta ve diğer bireyler tarafından yanlış anlaşılmaktadır. Öğrenim güçlüğü gösteren çocuklar yaşlarına benzer özellikler sergilerken yaşadıkları güçlükler genellikle fark edilmez. Okul çağına geldikten sonra özellikle akademik performansın sergilenmesi gereken durumlarda öğrenme güçlüğü belirgin hale gelmeye başlar.

Öğrenim güçlüğü olan çocuklar zekâları normal sınırlar içinde olan; ancak öğrenmede güçlük yaşayan çocuklardır. Öğrenme güçlüğü olan çocukları, zihinsel yetersiz ve davranış bozukluğu olan çocuklarla karıştırmamalıyız. Öğrenme güçlüğü gösteren çocuklar; konuşma, dinleme, düşünme, yazma, matematiksel problemleri çözmede güçlük gösteren, anlama, yazılı ve sözlü dili kullanmada psikolojik süreçlerden biri ya da birkaçında yetersizlik gösteren çocuklar olarak betimlenmektedir.

Bu modülde; öğrenme güçlüğü çeken çocukların özellikleri, sınıflandırılması, tanılama, yaygınlık, nedenleri, eğitimleri, önleme konularını öğrenerek, bu alandaki gelişimlerine etkili olarak yardım edebileceksiniz. Öğrenme güçlüğü çeken çocukların özelliklerine uygun etkinlik hazırlamak ve uygulamak için yeni bilgi ve beceriler kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde kazanacağınız bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında öğrenme gücünüzü tanıyabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Öğrenme, öğrenme gücünüzün tanımını çeşitli kaynaklardan tarayarak bilgi edininiz.
- Öğrenme, öğrenme gücünüzün özelliklerini bu tür sıkıntıyı yaşayan çocukları da gözleyerek öğreniniz.

Öğrendiğiniz bu bilgileri rapor haline getirip arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. ÖĞRENME GÜCÜ

1.1. Öğrenme

İnsanları diğer canlılardan ayıran en büyük özellik öğrenmedir. İnsan dünyaya gelişle kısa sürede pek çok davranış öğrenir. Emekleme, yürüme, koşma, öz bakım becerileri, oynama, okuma-yazma gibi davranışlar öğrenmenin sonucudur.

Kalıtım yoluyla gelişen birtakım yetenekler kişiden kişiye değişiklik gösterebilir. Ama bireyleri birbirinden ayıran en büyük özellik öğrenmedir.

1.1.1. Tanımı

Öğrenme; “Tekrarlar ya da yaşantı sonucu meydana gelen kalıcı davranış değişikliğidir”.

“ANAOKULUNUN AMACI, ÖĞRENMEYE İLĞİ UYANDIRMAKTIR.”

FROEBEL

1.1.2. Öğrenmenin Özellikleri

Öğrenme sonunda davranış değişikliği meydana gelir. Öğrenme sonucunda meydana gelen değişiklik olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir. Örneğin, anne- baba arasında gelişen şiddeti çocuk arkadaşlarına uygulayabilir, bu olumsuz davranışa örnektir. Toplu yaşanan yerlerde uyguladığımız kuralları öğrenir ve ihtiyaç duyulan ortamlarda hatırlar ve uygular, bu olumlu davranışa örnektir.

Davranışta gerçekleşen değişim; gözlenebilir olmalı, yaşantıyla kazanılmış olmalı, geçici olmamalı, nispeten sürekli olmalı ve sadece büyüme sonucunda olmamalıdır.

Öğrenme yaşantı sonucunda gelişen bir üründür: Çocuk yaşadığı sosyal çevrede kurduğu iletişimle öğrenmesini gerçekleştirir. Kurulan iletişim ve etkileşim bireylerde farklılıklar gösterir.

- Bunun dışında birey refleks ve içgüdüsel olarak da birtakım davranışlar geliştirir. Örneğin; sıcağa ve soğuğa verilen tepkiler, refleks davranışlardır.
- Öğrenme kalıcı olmalıdır ve öğrenilen davranış değişikliği sürekli olmalıdır. Bireyin yaşantısının belirli dönemlerinde edindiği bazı alışkanlıklar, ilaç kullanımı, rahatsızlık, sakatlık gibi nedenlerle edinilen kısa süreli davranışlar öğrenme değildir.
- Davranışta var olan değişmeye öğrenme diyebilmemiz için yaşantı sonucu olmalı, kalıcı olmalı, refleks ya da içgüdüsel davranışlar olmamalıdır.

1.2. Öğrenme Güçlüğü

1.2.1. Tanımı

Öğrenme güçlüğü; çocuğun okuma-yazma, matematik-aritmetik beceriler, konuşma-dinleme, akıl yürütme yeteneğini kazanma ve kullanabilmesinde yaşadığı zorluk olarak tanımlanır. 1975 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde yapılan ilk tanımına göre özgül öğrenme güçlüğü “yazılı ve sözlü dili anlama ve kullanmada temel olan bir veya daha fazla psikolojik sürecin etkilenmesiyle ortaya çıkan dinleme,düşünme, konuşma, okuma, yazma ve matematiksel hesaplamalar yapmadaki güçlüklerdir”

Çocuk sadece bilgiyi öğrenme yeteneğinde değil kendiyile ilgili ve sosyal becerilerde de zorlanır. Öğrenme güçlüğü olan çocuklar normal zekâ ya da normalin üstünde zekâdadır. Öğrenme güçlüğü olan çocukların sayısı azımsanmayacak sayıdadır ve genellikle okula başlama yaşı geldiğinde kendinden beklenen akademik başarıyı gösteremediğinde fark edilirler.

Öğrenme güçlüğü terimi ilk kez 1962 yılında Kirk tarafından konuşma, dil, okuma-yazma, imla, aritmetik alanların birinin ya da birden fazlasının gelişiminde gerilik, bozulma hali olarak tanımlanmıştır.

Öğrenme güçlüğü daha çok okuma-yazma becerilerinde bozukluk olarak görülür. Bilgiyi öğrenme ile ilgili problem yaşanması da söz konusudur.

Resim1.1: Öğrenme güçlüğü ve okuma-yazma becerisi

1.2.2. Sınıflandırma

Öğrenme güçlüğünde en sık karşılaşılan sınıflandırmaya göre, öğrenme güçlüğü; okuma güçlüğü, yazma güçlüğü ve aritmetik güçlük olarak üç grupta ele alınır.

Okuma güçlüğü (disleksi): En belirgin özelliği harfler ve kelimelerin karıştırılması ve tersten algılanmasıdır. Sözcükleri tanıyabilmelerine rağmen sesleri birleştirmekte güçlük yaşarlar. Okuma ve konuşmada zorluk yaşarlar. Okuma da yaşitlarına göre daha geriden takip ederler. Bu yüzden sıklıkla ilkokula başladıktan sonra fark edilirler.

Yazma güçlüğü (disgrafi): Sınıftaki yaşitlarına göre yazması yavaştır, harf, hece, noktalama, gramer yanlışları yapar. Yazı yazarken boşluk bırakmaz veya bir kelimeyi birkaç parçaya bölerek yazar. Çoğunlukla ünlü harfleri atarlar, ünsüzleri tersine çevirirler. Düzensiz bir yazıları vardır.

Aritmetik (Matematik) güçlüğü:(diskalkuli): Dört işlemi yapmakta zorlanır, problemin çözümüne gitmekte sıkıntı çekerler. Yavaştır, parmakla sayarlar. Aritmetikte kullanılan bazı sembol, işaret, terimleri anlamakta güçlük çeker veya karıştırırlar. Çarpım tablosunu ezberlemekte de zorluk yaşarlar.

Öğrenme güçlüğü çeken çocuklar bütün bunların yanı sıra; ev ödevi yapma alışkanlığı, yön kavramları, zamana ilişkin kavramlar, sıraya dizme, sözel ifade, motor beceriler dediğimiz top oynama kaşık-çatal kullanma, makas kullanma gibi becerilerde de yaşitlarına göre geri kalmaktadırlar. Öğrenme güçlüğünü zihinsel yetersizlikle karıştırmamak gerekir, öğrenme güçlüğünde sorun zihinsel kapasitede değil onu kullanabilme becerisindedir. Zekâları normal ya da normalin üstündedir.

Resim1. 2: Öğrenme güçlüğü olan çocukların motor becerilerindeki gerilik

1.2.3. Belirtileri

Genellikle okul döneminde belirtiler gösterir. Çocuğun okula başlayıp, ilk sene de yaşadığı öğrenme problemleriyle dikkat çeker.

Erken çocuklukta aşağıda verilen davranışlar öğrenme güçlüğünün ilk belirtilerinin bazılarıdır:

- Dil gelişiminde problemler, konuşmada bozukluk,
- Zaman kavramlarını anlamada zorluk,
- Kavram gelişiminde zayıflık,
- Öz bakım becerilerinin yerine getirilmesinde yetersizlik,
- Hafızada güçlük, hatırd tutamama,
- Çok hareketlilik,
- El göz koordinasyonunda problemler,
- Görsel hafızada problemler.

Resim1 3: Okul öncesi dönemde öğrenme güçlüğü

Okul döneminde çocukta aşağıdaki durumlara dikkat edilmelidir.

- Okul başarısındaki düşüklük,

- Dikkat- yoğunlaşma sorunu,
- Bellekte zayıflık,
- Düzensizlik,
- Ezberlemede güçlük,
- İşitsel–algı sorunlar,
- Mekân, gün, ay gibi zaman kavramlarında zayıflık,
- Aritmetikte zorlanma,
- Yabancı dil gibi ardışıklık gerektiren becerilerde başarısızlık,
- Duygusal olarak hassaslık, davranış problemine sahip olma,
- Motor becerilerde yetersizlik,
- Sosyal becerilerde yetersizlik.

1.2.4. Tanı

Çocukta harf karıştırma, dikkatini toparlayamama, kavramları öğrenmede zorluk, okuma-yazmada gecikme, aritmetik becerilerde yetersizlik, derslere ve okula karşı olumsuz yaklaşımlar varsa, öncelikle aile ve öğretmenin işbirliği içinde olması gerekir. Öğretmen okulda yaşanan sıkıntılardan aileye bahsetmelidir. Çocuğun evde ve okulda yaptığı çalışmalar karşılaştırılmalıdır.

Öğrenme güçlüğü kalıtsal bir sorundur. Algılama ve öğrenmede beyindeki yapısal ve işlevsel farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle öncelikle aile sorunu kabul etmeli, öğretmen, konunun uzmanı kişilerle görüşerek çocuğun öğrenme biçimini, güçlü olabildiği alanları bilmeli ona destek olmalıdır.

Öğrenme güçlüğü çeken çocukta, en etkili yaklaşım eğitimidir. Bahsedilen yaklaşım okulda alınan eğitimden farklıdır. Daha çok özel bir eğitim içermektedir. Bu eğitimde çocuğun görsel, işitsel, ardışıklık, motor beceriler, koordinasyon, okuma-yazmadaki ve aritmetik becerilerdeki gelişimleri desteklenerek, çocuğun gelişiminde ilerleme kaydetmek amaçlanır.

Resim1. 4: Erken tanılamamanın önemi

Öğrenme güçlüğü olan çocukları değerlendirme, çoklu disiplinler arası çalışmalarla olmaktadır. Bunun kapsamında, uzman öğretmen, göz doktoru, psikolog, odyolog, danışman,

duyu-motor eğitim için uzman, nörolog ve psikiyatrist görev almaktadır. (Davies, 1987; Sapır ve Wilson,1978; Turnbull ve ark.,1999). Bu çoklu disiplinler arası değerlendirmeye göre çeşitli testler yapılır. Anne- baba gözlemi ve kişinin doğrudan gözlemi yapılır ve program hazırlanır.

1.2.5. Yaygınlık

Öğrenme güçlüğü ile ilgili ilk bulgular, 1896 yılında bir İngiliz doktor olan W.Pringle Morgan tarafından, British Medical Journal'da yayımlanmıştır. Sorun ilk önce göz sorunu gibi algılanmış, daha sonra bunu takip eden çalışmalar sorunun disleksi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Daha sonra, 1920 yıllarında nörolog olan Samuel T.Orton disleksi üzerine ilk çalışmalarını yapmıştır.

Resim1. 5: Kızgın çocuk

Öğrenme güçlüğüyle ilgili yapılan araştırmalar, disleksi üzerine yoğunlaşmaktadır. Sebebi, disleksinin diğer grup öğrenme güçlüklerine göre daha yaygın olması ve başarıyı daha çok etkilemesidir. Araştırmalar öğrenme güçlüğü'nün erkek çocuklarda daha sık rastlandığı görülmüştür. Yaygınlık ile ilgili rakamlar farklılık göstermesine rağmen öğrenme güçlüğü olan çocukların sayısının özel eğitimdeki en büyük grup olduğu ve özel eğitimde yaklaşık olarak % 50'lik bir dilimi kapsadığı belirtilmektedir.

1.2.6. Nedenleri

Öğrenme güçlüğü'nün kesin nedeni bilinmemekle birlikte;

Genetik nedenler, (Araştırmalara göre %25- 60 arası ve bu oran ikiz kardeşlerde daha sık görülüyor.)

- Gebelikte annenin sigara, alkol ve uyuşturucu kullanması,
- Gebelikte annenin beslenmesi,
- Doğum esnasında bebeğin oksijensiz kalması,
- Gebelikte annenin kullanmış olduğu ilaçlar,
- Doğumda kullanılan aletlerin verdiği zararlar,
- Doğum sonrasında meydana gelen beyinde hasar oluşturan çarpmalar, zedelenmeler,
- Uyarıcı eksikliği,
- Zehirli maddeye maruz kalma,
- Yakın akraba evliliği,
- Kalıtımla geçen nörolojik rahatsızlıklar gibi etkenler neden olarak gösterilmektedir.

1.2.7. Özellikleri

Öğrenme güçlüğü çeken çocukların her birinin kendine özgü davranışları vardır. Ortak oldukları nokta ise, becerilerini kullanmada çektikleri sıkıntılardır. Genel olarak ortak görülen özellikler şunlardır:

- Dikkat dağınıklığı ve aşırı hareketlilik,
- Zekânın normal ya da normalüstü olması,
- Huzursuzluk ve hareketli olmalarından dolayı gruba alınmama,
- Konsantrasyon güçlüğü,
- Kavramları ayırt etmede güçlük yaşama,
- Yönergeleri birbirine karıştırma,
- Oyunlarda sırasını bekleyememesi ve sosyal ilişkilerde sorun yaşayabilmesi,
- Yapılacak işlerin planlaması ve bir işin başarıyla tamamlanmasında güçlük yaşamaları,
- Hafıza oyunlarında başarısız olmaları,
- El-göz koordinasyonu gerektiren becerilerde başarısız olmaları,
- Motor becerilerde yetersizlikler görülmeleri,
- Kıskanç, huysuz ve dalgın olmaları,
- Coşku dolu ve sevecen olmaları,
- Unutkanlık,
- Kararsız olmanın yanı sıra yaratıcı fikirlere sahip olmaları,
- Görsel ve işitsel algıda problem yaşamaları,
- Akademik becerilerdeki yetersizlikleri, (imlâ hatası, okumada gecikme, işlem sırasını karıştırma gibi,)
- Konuşmada ve sözcükleri ifade etmede güçlük yaşamaları,

Ayrıca hiperaktivite de öğrenme güçlüğü grubu içinde yer alır. Hiperaktivitesi olan çocuklar çok hareketlidirler. Daha az oturur, hırçındır ve kolay kolay yorulmazlar.

Hiperaktivitesi olan çocuğun dikkati dağınıktır. Okuldaki başarısı düşük olabilir. Düzensiz ders çalışır ve dağınıktır.

1.2.8. Eğitimleri

Bu gruptaki çocukların eğitimleri sadece normal planlarla gerçekleşmemektedir. İlave derslere ihtiyaç duyulmaktadır. Çocuk eğitimine devam ederken grupta ya da bireysel olarak eğitim de almalıdır.

Çocuğun güçlü ve zayıf olduğu yönler belirlenmeli ve buna göre bir eğitim programı düzenlenmelidir. Yapılan eğitimde, görsel, işitsel, dokunsal, algı geliştirilmesi, dikkat, bellek, ardışıklık yeteneğini artırılması, motor becerilerin geliştirilmesi yanı sıra konuşma, dinleme, okuma-yazma konusundaki becerilerin gelişimi, kavram ve düşünmenin gelişiminin desteklenmesi yer almalıdır. Öğrenme güçlüklerinin eğitimi uzman bir eğitimci tarafından verilmelidir. Uzman kişi yapılacak değerlendirmeler neticesinde çocuğun eksik becerilerini tespit ederek o yönde bir programlama yapacaktır.

Sınıf içerisinde duygusal anlamda güvenli bir çevre oluşturulmalıdır. Onun beceri ve gelişimi yönünde uyaranlar ve ortam oluşturulmalıdır. Ev ödevleri konusunda başarı duygusu sağlayıcı çalışmalar yapmalı, ev dönüşü ödevleri kontrol edilmelidir. Dikkat edilmesi gereken diğer bir konuda, çocuğa verilen ödevlerin adım adım, kolaydan zora doğru olmasıdır. Öğretmen-uzman ve veli işbirliği sağlanarak çocuğa verilebilecek en uygun programı düzenlenmelidir.

Resim 1.6. Bireysel ve grup eğitim

Resim1. 7: Her kendine özgü çocuk

1.2.9. Önleme

Öğrenme güçlüğüne neden olan birtakım etmenler; kalıtsal nedenler, çevresel nedenler, beslenme yetersizliklerinden kaynaklanabilecek nedenler gibi birçok neden kontrol altına alınarak, öğrenme güçlüğüünün ortaya çıkış sebepleri engellenebilir. Bu önlemler konuyla ilgili uzman kişilerin alacağı önlemlerdir. Psikolojik ya da gelişimsel becerilerden kaynaklanan nedenler, eğitim ve öğretimle engellenebilir.

Sosyal açıdan yaşanan uyum problemleri, dikkat eksikliği, dil bozuklukları gibi nedenler de uygun eğitim önlemleriyle kontrol altına alınabilir. Öğrenme güçlüğü olan çocuk uzman kişiler iyi bir eğitimci, veli işbirliğiyle uygulanan, uygun ve etkili bir programda ilerleme kaydetmektedir.

Özellikle erken çocukluk döneminde risk altındaki çocukların belirlenebilmesi erken müdahale ile birlikte bazı çocukların öğrenme güçlüğü olarak tanılanma olasılıklarını azalttığı araştırmalarla desteklenmektedir.

Resim 1.8:Becerilerin desteklenmesinin önemi

Anne-Babaya Öneriler

Bazı anne ve babalar öğrenme güçlüğüne önemsemeyerek, çocuklarına anlayışsız davranma yoluna gitmektedir. Oysa onlara kızmadan, anlayışlı davranarak birtakım çözüm yolları bulabilirler. Tüm anne-babalar çocuklarının okulda ve sosyal yaşantılarındaki başarısızlıkları konusunda ilgili ve dikkatli olmalıdır. Bunu tembellik ve yetersizlik olarak değerlendirmemelidir ve mutlaka bir uzmanla görüşmelidirler. Erken yapılan müdahale çocuğun başarısızlık nedenlerini ortaya çıkaracak ve soruna yardımcı olabilecektir.

Çocuğa değer verildiği gösterilmeli ve çocuk cesaretlendirilmelidir. Kendine güven konusunda ona destek olunmalıdır. Ödev yapma, planlı ve düzenli çalışma konusunda ona davranış kazandırılmalıdır ve ona yol gösterilmelidir. Başka çocuklarla kıyaslanmamalı ve onun önemli bir birey olduğu unutulmamalıdır.

Resim 1.9: Çocuğun güven duyduğu ortamda olma isteği

UYGULAMA FAALİYETİ

Bir eğitim kurumuna giderek, öğrenme güçlüğü çeken çocukları gözleyip gözlem notlarınızı raporlaştırınız. Bu raporu arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Öğrenme güçlüğü gösteren çocukları araştırınız.	➤ Çeşitli kaynaklardan ve internet üzerinden bu bilgileri edininiz.
➤ Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların özelliklerini ve eğitimlerini inceleyiniz.	➤ Bir eğitim kurumuyla görüşüp, gözlem için izin isteyiniz.
➤ Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların özelliklerine ve eğitimlerine ilişkin fotoğraf ve kamera çekimleri ile sunuş hazırlayınız.	➤ Sunuşunuzu dikkatli, yaratıcı ve estetik olarak hazırlayınız.
➤ Hazırladığınız bu raporu arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Arkadaşlarınızın bilgi ve gözlemlerini dinleyiniz.
➤ Raporlarınızla ilgili sunuş raporlarınızı diğerlerinin hazırladıkları ile benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak arkadaşlarınızla tartışınız.	➤ Raporlarınızla ilgili sunuş raporlarınızı diğerlerinin hazırladıkları ile benzerlik ve farklılıkları objektif bir olarak karşılaştırınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Öğrenme güçlüğü gösteren çocukları araştırdınız mı?		
2. Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların özelliklerini ve eğitimlerini incelediniz mi?		
3. Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların özelliklerine ve eğitimlerine ilişkin fotoğraf ve kamera çekimleri ile sunuş hazırladınız mı?		
4. Hazırladığınız bu raporu arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
5. Raporlarınızla ilgili sunuş raporlarınızı diğerlerinin hazırladıkları ile benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak arkadaşlarınızla tartıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Konuşma, dil, okuma-yazma, imla, aritmetik alanların birinin ya da birden fazlasının gelişimindeki gerilik öğrenme güçlüğüdür.
2. () Akademik alanda öğrenme okuma güçlüğü, yazma güçlüğü, aritmetik güçlük olarak üç grupta incelenir.
3. () Öğrenme güçlüğü zihinsel becerilerdeki yetersizlikle karıştırılmaktadır.
4. () Okul başarısındaki düşüklük, ezberlemede güçlük, aritmetikte zorlanma, yabancı dil gibi ardışıklık gerektiren becerilerde yetersizlik öğrenme güçlüğünün okul öncesi belirtileridir.
5. () Öğrenme güçlüğü okul dönemindeki çocuklara bakıldığında en çok kız çocuklarında görülmektedir.
6. () Annenin sigara, alkol ve uyuşturucu kullanımı öğrenme güçlüğünün olası nedenleri arasında yer alır.
7. () Öğrenme güçlüğü yaşamın her alanını kapsamamaktadır, sadece okul döneminde görülmektedir.
8. () Öğrenme güçlüğü gösteren çocukların eğitimleri için özel bir programa gerek yoktur; normal eğitim planlarıyla gerçekleştirilmektedir.
9. () Öğrenme güçlüğü gösteren çocukların tedavisi için çeşitli ilaçlar kullanılmaktadır.
10. () Eğitimleri kolaydan zora doğru hazırlanan faaliyet ve etkinlik içermelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 2

AMAÇ

Öğrenme faaliyeti 2’de kazanacağınız bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında öğrenme güçlüğü gösterenlerin özelliklerine uygun etkinlik hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde ya da öğrenme güçlüğü gösteren çocukların olduğu kurumlarda onlar için hazırlanan etkinlik örneklerini edininiz, inceleyiniz.
- Bulduğunuz bu örnekleri dosyalayınız.
- Dosyaladığınız bu örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNE UYGUN ETKİNLİKLER

2.1. Öğrenme Güçlüğüne Uygun Etkinlikler

Her çocuğun gelişimi için etkinlikler destekleyici bir rol üstlenmiştir. Öğrenme güçlüğü içinde bulunan çocukları düşünürsek; onlarda var olan dikkat eksikliği, kendine güven sorunu, sosyal uyum becerilerindeki yetersizlik, ince motor becerilerdeki eksiklik, kavramların geç ya da eksik öğrenilmesi. İlkokul çağına gelindiğinde okuma-yazmada çekilen sıkıntılar, aritmetik becerilerdeki eksiklik vb. hazırlanan etkinlikler bütün bu eksiklik ya da yetersizlikleri giderici, destekleyici yönde olmalıdır.

Bu etkinlikler düzenlenirken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- Çocukların gelişim düzeyi,
- Yaş düzeyleri,
- Yaş düzeylerine uygun araç-gereç,
- Çocukların yaş ve beceri düzeylerine uygun etkinlikler,
- Kendi başlarına katılabilecekleri ve grupta katılabilecekleri etkinlikler,
- Başarısız olduğu durumlarda tekrar cesaretlendirme,
- Başarılı veya başarısız oldukları durumlarda destekleme,
- Yetersiz olduğu alanları destekleme,
- Başarılarını aileyle de paylaşmasını sağlama.

Çocuklarla etkinlik yaparken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- Açık ve kesin yönergeler verilmelidir.
- Arada bir duraksamasına izin verilmelidir.
- Kısa molalar verilmelidir.
- Aceleci ve dikkatsiz çalışmışsa, yaptığı işi kontrol etmesi öğretilmelidir.
- Etkinliği sürdürmesi için, uyarı-sinyal verilmelidir.

Etkinlik - 1

Adı: “Renkleri Eşleştirelim”

Amaç: Motor becerilerin gelişimini desteklemek.

Uygulama: Bu çalışma öncesinde çocuklarla ana ve ara renkler üzerine bir suluboya çalışması yapılır. Ana renkler kullanılarak, ara renklerin nasıl oluştuğu gösterilir.

Daha sonraki aşamada her çocuğun eline renkli bir ip verilir. Hazırlanmış olan her renk boncuk ortaya konur ve çocukların elinde bulunan renkteki boncukları ipe dizerek kolye yapması istenir.

Öneri: Bu çalışma; renkleri güne bölerek, her gün bir renk şeklinde de yapılabilir(önce ana renklerden başlayarak). Çalışma öncesinde renkleri sınıfta bulunan nesnelere eşleştiriniz.

Etkinlik - 2

Adı: “Şekillerle Oyun”

Amaç: Küçük kas becerilerini geliştirmek.

Uygulama: Etkinlik öncesi şekillerle ilgili sohbet edilir. Sonra çocuklar grup halinde, her grup bir şekil hazırlar(kare, üçgen, daire ve dikdörtgen). Bu şekiller sınıftaki bloklarla yere hazırlanır. Daha sonra her grubun sınıfta bulunan nesnelere uygun şeklin içine koyması istenir.

Öneri: Bloklarla hazırlanan bu şekil, fon kartonundan kesilerek de oluşturulabilir.

Etkinlik - 3

Adı: “Dikkat Oyunu”

Amaç: Dikkat yoğunluğunu artırmak.

Uygulama: Çocuklarla sabah evden çıkarken yaptıkları hazırlıklarla ilgili konuşulur ve arkasından üzerilerindeki giysiyi (renk, şekil vb.) anlatmaları istenir. Sonraki aşamada

çocuklar eşleştirilir ve eşlerden birinin gözlerini kapatarak yanındaki arkadaşının giysisini renk, şekil gibi özellikler açısından anlatması istenir.

Öneri: Sınıfta bulunan eşyalar, evindeki odasında bulunan eşyalar da sorulabilir.

Etkinlik - 4

Adı: “Hangisi Yok Oyunu”

Amaç: Dikkat eksikliğini desteklemek.

Uygulama: Masanın üzerine birkaç nesne konur. Her bir nesne çocuklara tanıtılır. İsimleri ve özellikleri tanıtılır. Çocuklardan biri ebe seçilir, sınıf dışına çıkarılır. Nesnelere biri saklanır ve dışarıdaki çocuk çağrılarak olmayan nesneyi bulması istenir. Bilirse ebelikten kurtulur, bir ebe seçer. Oyun böyle devam eder.

Öneri: Nesne bilinemediğinde özellikleriyle ilgili ipuçları verilir.

Etkinlik - 5

Adı: “Zıp Zıp Zıpla Oyunu”

Amaç: Büyük kas gelişiminin desteklemek.

Uygulama: Çocuklar oyun salonunda aşağıdaki sözleri tekrar ederek, belirtilen devinimleri gösterirler.

Zıp zıp zıpla	(tek ayakla zıplanır)
Hop hop hopla	(iki ayakla hoplanır)
Top top topla	(son iki hecede yere çömelinir.)

Öneri: Sözler ve devinimler farklılaştırılabilir.

Etkinlik - 6

Adı: “Sözcüklerle Eğlence”

Amaç: Bellek gücünü geliştirmek.

Uygulama: Beş sözcükten oluşan kelime listeleri hazırlayın. Gruplara bölünüz ve her gün bir grubu çalıştırınız. Örneğin önce kelimeleri ezberletip, bunları akıldan yazmalarını isteyiniz. Sonra kâğıda yazmasını isteyin, hata varsa düzelterek tekrar yazmasını isteyiniz.

Öneri: Bu etkinlik ilkökula başlamış gruplara uygun bir çalışmadır. Eğer çocuk matematikte zorlanıyorsa, her gün on beş dakika yukarıdaki adımları kullanarak, matematik çalışın.

Etkinlik - 7

Adı: “Harfleri Tanıyalım”

Amaç: Belleği desteklemek.

Uygulama: Çocuk harfleri ters yazıyorsa, okul eşyasıyla taşıyabileceği bir kartonun üzerine alfabe de bulunan harfleri yazınız. Bir harfin yazımından emin olmadığı zamanlar da bu kartı kullansın.

Öneri: Harflerin ters yazımı 7 yaşına kadar normaldir. Bu sorunu rakamlarla da yazıyorsa aynı yöntem kullanılabilir.

Bu etkinlikler çeşitlendirilebilir; onlarla oynayabileceğiniz oyunlara, etkinliklere şunları da ilave edebiliriz.

- Dama
- Satranç
- Yap-boz
- Labirent
- Noktaları birleştirme
- Resimdeki yanlışlıkları bulma

Etkinlik – 8

Amaç: Sosyal gelişimlerini desteklemek.

Uygulama: Öğretmen kâğıtları sınıfın tüm öğrencilerinin isimlerini yazar. Hepsine kura çektirir. Bütün öğrenciler ellerindeki isimleri bildikleri bütün özellikleriyle adını söylemeden anlatırlar. Diğer öğrenciler bu özelliklerinden hangi arkadaşlarının anlatıldığını bulur.

2.2. Öğrenme Güçlüğüne Uygun Araç- Gereçler

Çocuğun bulunduğu ortamdan en yüksek düzeyde faydalanabilmesi için, gelişimini destekleyecek araç- gereci, bilinçli bir şekilde oluşturmak gerekmektedir.

- İlk önce sınıf ortamını düzenlemeliyiz.
- Çocukları birbirinden uzak oturtmalıyız.
- Öğrenme güçlüğü olan çocuk ya da çocukları ona yardımcı olabilecek arkadaşlarıyla oturtmalıyız.
- Yapılan etkinliği yakından görebileceği bir yere oturtmalıyız. İlkokul düzeyinde ise; en ön sıraya oturtmalıyız.

Sınıf içinde bulunduracağımız araç-gereçlerde de birtakım özelliklere dikkat etmemiz gerekmektedir. Bu özellikler:

- Yapısal özellikler ve kullanılış açısından algılanabilir olmalıdır.
- Biçim ve boyut açısından kullanılacak amaca uygun olmalıdır.
- Çocuğun yaş-gelişimini destekleyici nitelikte olmalıdır.
- Çocuğun merak, ilgi, el becerisi, girişimcilik yaratıcılık, sorunlara çözüm bulması gibi çocuğa çok yönlü kullanım olanakları sunmalıdır.
- Çocuğun dil gelişimi, okuma-yazma, aritmetik becerilerini geliştirici özellikler taşımaktadır.
- Sosyal ilişkilerin gelişimine katkı sağlayıcı olmalıdır.

Öğretmen yine öğrenme güçlüğü olan çocuğun özelliklerini göz önünde bulundurarak, sınıfta uyarıcı panolar hazırlamalı, slâyt gösterileri yapmalı, öğrenmeyi kalıcı hale getirmelidir.

Resim 2. 1: Bahçede kullanılan araç-gereç örnekleri

2.3. Öğrenme Güçlüğüne Uygun Etkinlik Planlama

Öğrenme güçlüğü olan çocuğa etkinlik planlarken;

- Çocuklar her etkinliğe mutlaka aktif olarak katılmalıdır.
- Hazırlanan etkinlik, çocuğun yetersizliğini desteklemeli ve etkinlik çocuğun yapabileceği en alt basamaktan başlamalıdır.
- Sorulan sorularla çocuk etkinliğe yönlendirilmelidir.
- Çocuk gereksinim duyduğunda desteklenmelidir.
- Her yetersiz alanın yeterince geliştirilmesi için hazırlanan etkinlikler birbirini desteklemelidir.
- Gerekli araç-gereç önceden hazırlanmış olmalıdır.

- Etkinlik çeşitlerine yer verilmelidir (oyun, bilmece, şiir, parmak oyunu, tekerleme vb.).

Etkinlik Örnekleri

Parmak Oyunu

Adı: “Say Bak”

Amaç: Yön kavramı ve sayıları akılda tutabilmek

Uygulama: Sağ elimde beş parmak (Sağ el gösterilir.)
Sol elimde beş parmak (Sol el gösterilir.)
Hepsi eder on parmak sen de istersen (İki el birlikte gösterilir.)
Say bak, say bak,say bak
1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 (Tüm parmaklar sayılır.)

Tekerleme – 1

Amaç: Dikkati toplama ve belleği geliştirmek.

- Eller şap şap,
- Ayaklar rap rap,
- Saçlar lüleli,
- Etekler pilili,
- Doktor sana ne dedi?
- Beş yumurta ye dedi.
- Yemedim, içmedim.
- Ah karnım, vah karnım!
- Hastayım doktorcum.

Tekerleme – 2

Teker teker tekerleme
Sakın fazla şeker yeme
Bol bol su içersen
Sağlıklı büyüsün sen

Şiir

Amaç: Dikkati toplama ve belleği geliştirmek.

Kelebek
Ah ne süslü kelebek!
Üstü mavi al benek,
Aman tutsam şunu ben,
Hemen uçup gitmeden.

Oyun

Kas becerilerini geliştirici, dikkati toparlayıcı, grupta ya da bireysel oynayabileceği oyunlar seçilebilir.

İple oynanan oyunlar
Topla oynanan oyunlar
Koşular
Sınıfta ya da bahçede oynanabilecek oyunlardan seçilebilir.

Oyun: “Çevir Salla Oyunu”

Çocuklar yere oturur ve aşağıdaki sözleri söyleyip, devinimleri yaparlar.

Başını salla salla	(Baş sağa ve sola sallanır.)
Kolunu çevir çevir	(Kollar öne ve arkaya sallanır.)
Kolunu salla salla	(Kollar sağa ve sola sallanır.)

Öğretmen yaptığı gün içindeki planlama da tüm etkinliklerde öğrenme güçlüğü olan çocuğun güçlük çektiği yetersizliğini destekleyici etkinlik hazırlayabilir.

Planlama yapılırken, öğretmen şunlara dikkat etmelidir:

Amaç belirlenmelidir.
Etkinlik seçilmelidir.
Süre kararlaştırılmalıdır.
Araç-gereç saptanmalıdır.
Amaç ve araç-gereçler arasında tutarlılık ve bütünlük olmalıdır.

Öğretmen yaptığı gün içindeki planlama da tüm etkinliklerde öğrenme güçlüğü olan çocuğun güçlük çektiği yetersizliğini destekleyici etkinlik hazırlayabilir.

Planlama yapılırken, öğretmen şunlara dikkat etmelidir:

Amaç belirlenmelidir.
Etkinlik seçilmelidir.
Süre kararlaştırılmalıdır.
Araç-gereç saptanmalıdır.
Amaç ve araç-gereçler arasında tutarlılık ve bütünlük olmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Bir eğitim kurumuna giderek öğrenme güçlüğü olan çocuklara uygulanan etkinlikleri inceleyip dosyalayınız ve bunu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Bir eğitim kurumuna giderek, gün içinde yapılan etkinlikleri inceleyiniz.	➤ Eğitim kurumundan randevu alınız.
➤ Öğrenme güçlüğü olan çocuklar için parmak oyunu etkinliği hazırlayınız.	➤ Bu etkinlikleri hazırlarken öğretmen ya da uzman kişilerden destek alınız.
➤ Öğrenme güçlüğü olan çocuklar için hazırlamış olduğunuz parmak oyunu etkinliğini arkadaşlarınıza uygulamalı olarak gösteriniz.	➤ Etkinliğinizin açık ve anlaşılır olmasına önem veriniz.
➤ Gözlem ve hazırladığınız etkinlikleri dosyalayınız.	➤ Dosyanızda arkadaşlarınızın hazırladığı etkinlik örneklerine de yer veriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bir eğitim kurumuna giderek, gün içinde yapılan etkinlikleri incelediniz mi?		
2. Öğrenme güçlüğü olan çocuklar için parmak oyunu etkinliği hazırladınız mı?		
3. Öğrenme güçlüğü olan çocuklar için hazırlamış olduğunuz parmak oyunu etkinliğini arkadaşlarınıza uygulamalı olarak gösterdiniz mi?		
4. Gözlem ve hazırladığınız etkinlikleri dosyalaştırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. () Öğrenme gücüne sahip çocuklar için etkinlikler düzenlerken yaş ve gelişim düzeyini dikkate almak önemli değildir.
2. () Öğrenme gücüne olan çocukların başarılarını sadece arkadaşlarıyla paylaşmasına dikkat etmeliyiz.
3. () Öğrenme gücüne olan çocukları sevdiği, ona yardımcı olabilecek arkadaşıyla oturtmamız sakıncalı olabilir.
4. () Kullanılan araç-gereçler, sosyal ilişkilerin gelişimine katkı sağlayıcı olmalıdır.
5. () Öğretmen, öğrenme gücüne olan çocuğun özelliklerini göz önünde bulundurarak, uyarıcı panolar hazırlamalı, slâyt gösterisi yapmalıdır.
6. () Çocuk etkinlik yaparken, destek almamalıdır.
7. () Her eksikliğin yeterince geliştirilmesi için, hazırlanan etkinlikler birbirini desteklemelidir.
8. () Etkinliğin çeşitli olması çocuğu yorabilir.
9. () Öğrenme gücüne içindeki çocuk için ipe ve topla oynanan oyunlar zarar verici olabilir.
10. () Planlama yapılırken; amaç belirlenmeli, etkinlik seçilmeli, süre kararlaştırılmalı, araç-gereç saptanmalı ve tüm bunlar birbiriyle tutarlılık taşınmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi tekrarlar ya da yaşantı sonucu meydana gelen davranış değişikliğidir?
A) Huy
B) Öğrenme
C) Davranış
D) Yaşantı
2. Aşağıdakilerden hangisi öğrenme **değildir**.
A) Beslenme
B) Refleks
C) Sakatlık
D) İletişim
3. Aşağıdaki alanların hangisinde öğrenme gücü oluşabilir?
A) Konuşma-Dil
B) Okuma-Yazma
C) Aritmetik
D) Hepsi
4. Aşağıdakilerden hangisi öğrenme gücünün, okul öncesi belirtilerinden **değildir**?
A) Kavram gelişiminde zayıflık
B) Akılda tutamama
C) Okul başarısında düşüklük
D) Özbakım becerilerinin yerine getirilmesinde yetersizlik
5. Öğrenme gücü çeken çocukta en iyi yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?
A) Koordinasyon
B) Eğitim
C) Oyun
D) Eğlence
6. Okuma (disleksi) gücü ile ilgili yapılan ilk çalışmaları aşağıdakilerden hangisi yapmıştır?
A) W.Pringle Morgan
B) Kirk
C) Samuel T.Orton
D) Wilson

7. Öğrenme gücünüyle ilgili yapılan araştırmalar en çok aşağıdakilerden hangisi üzerinde yoğunlaşmaktadır?
A) Okuma Gücünü
B) Aritmetik Gücük
C) Yazma Gücünü
D) Diđerleri
8. Çocuğun yetersizliğini destekleyen etkinlikler için izlenecek yol aşağıdakilerden hangisi ile başlamalıdır.
A) Karmařık
B) Zorundan
C) Kolayından
D) Karışığından
9. Aşağıdakilerden hangisi öğrenme gücünü çeken çocukların özelliklerinden **değıldir?**
A) Dikkat dağımlığı
B) Psiko-motor becerilerde yetersizlikler
C) Zekâ normal ya da normalüstü olması
D) Hafıza oyunlarında başarılı olması
10. Öğrenme gücünü olan çocuğa etkinlik planlarken aşağıdakilerden hangisine dikkat **edilmez?**
A) Amacın belirlenmesine
B) Araç-gerecin saptanmasına
C) Süre kararlaştırılmasına
D) Ailenin sosyo-ekonomik durumuna

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Yanlış
6	Doğru
7	Yanlış
8	Yanlış
9	Yanlış
10	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Yanlış
2	Yanlış
3	Yanlış
4	Doğru
5	Doğru
6	Yanlış
7	Doğru
8	Yanlış
9	Yanlış
10	Doğru

MODUL DEĞERLENDİRME'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	C
3	D
4	C
5	B
6	C
7	A
8	B
9	D
10	D

KAYNAKÇA

- ARAL Neriman, Gülen BORAN, Şenay BULUT, Serap ÇİMEN, **Çocuk Gelişimi-1**, Ya-Pa Yayınları, 2001.
- DARICA Nilüfer, **Etkinlik Dünyası**, Morpa Yayınları, İstanbul, 2004.
- ERSOY Özlem, Neslihan AVCI, **Özel Eğitim**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 2001.
- YAVUZER Haluk, **Çocuk Eğitimi El Kitabı**, Remzi Kitabevi 14. Basım, İstanbul, Mayıs 2002.
- ENÇ Mithat, Doğan ÇAĞLAR, Yahya ÖZSOY, **Özel Eğitime Giriş**, 3. Basım, Ankara, 1987.
- SEYREK Hilmi, Muammer SUN, **Çocuk Oyunları El Kitabı**, Mey Yayınları, İzmir, 1985.
- ERSOY Özlem, Neslihan AVCI, **Özel Eğitim**, Ya-Pa Yayınları, Ağustos 2001, İstanbul.
- Diken H. İbrahim, C.Ergül, (2012). **Sık Rastlanan Yetersizlikler Erken Çocukluk Eğitimi**, Pegem Akademi, Ankara.